

Asia: VN/2334/2026

Lausuntopyyntö kuluttajaluotto- ja rahoituspalvelujen etämyyntisääntelyn täytäntöön panemiseksi tarvittavista valtioneuvoston asetuksista ja oikeusministeriön asetuksesta

Lausunnonantajan lausunto

Valtioneuvoston asetus luottosopimuksesta kuluttajalle annettavista tiedoista

Kuluttajaluottosopimuksista kuluttajalle annettavia tietoja ja kuluttajaluottosopimuksessa mainittavia tietoja koskevat EU-säännökset ovat muuttuneet kumottavan kulutusluottodirektiivin vastaavista, jotka on pantu täytäntöön asetuksella 789/2010. Kansallista asetusta muutettaisiin vastaamaan kuluttajaluottodirektiiviä. Kyse olisi teknisestä muutoksesta. Lisäksi asetuksessa säädettäisiin direktiivissä edellytetyn varoituksen sisällöstä.

Huomionne asetuksesta ja sitä koskevasta muistiosta

Asiakkuusmarkkinointiliitto (ASML) lausuu VN:n asetusehdotukseen luottosopimuksesta kuluttajalle annettavista tiedoista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta seuraavaa:

5 § Kuluttajaluottosopimuksessa mainittavat tiedot ja 7 § Osamaksusopimuksessa mainittavat tiedot
>

Ehdotetussa 5 §:n 1 momentin 19-kohdassa "kuluttajan valitsema pysyvä tapa" on kytketty KSL 7 luvun 11 § 2 momentissa, 24 § 2 momentissa, 46 §:ssä, 30 §:n 2 momentissa ja 32 §:n 2 momentissa säädettyyn. Kyseisissä säännöksissä ei kuitenkaan säädetä "kuluttajan valitsemasta pysyvästä tavasta". Esimerkiksi KSL 7 luvun 11 § 2 momentissa säädetään "Kuluttajalle on lisäksi pyynnöstä ja maksutta annettava luottosopimusluonnos paperilla tai muulla pysyvällä tavalla" ja 24 § 2 momentissa puolestaan "paperilla tai luottosopimuksessa yksilöidyllä muulla pysyvällä tavalla". Sama ongelma on asetuksen 7 §:n 4 momentin 6-kohdassa, jossa "kuluttajan valitsema pysyvä tapa" on yhdistetty KSL:n säännöksiin, jossa ei säädetä kuluttajan valitsemasta pysyvästä tavasta. Tämän johdosta asetuksen 5 §:n 11 momentin 9-kohta ja 7 §:n 4 momentin 6-kohta tulisi muuttaa vastamaan näissä viitattujen KSL:n säännösten sisältöä tietojen antamistavasta.

Direktiivin ratio varoitustekstin osalta on kuluttajan saattaminen tietoisesti harkitsemaan kulloinkin tarjolla olevan luottomuodon merkitystä taloudenhallinnassaan. Ehdotuksessa on ehdotettu varoitustekstiksi: "Varoitus! Luoton ottaminen maksaa". Asetusmuistiossa ei ole lainkaan perusteltu valittua tekstimuotoa.

Direktiivi mahdollista myös muun kuin direktiiviin kirjatun varoitustekstin käytön: 8 artiklan 1-kohdan mukaan voi käyttää "...vastaavaa sanamuotoa." Direktiivin säädösteksti antaa siis mahdollisuuden, että varoitustekstiä voidaan modifioida kyseessä olevan luottotyypin eli kuluttajan relevantin harkintakontekstin mukaan. Tämä on perusteltua, koska eri luottotyypeissä on merkittäviä keskinäisiä eroja. Pelotteluhenkinen "Varoitus!" -ilmaisun käyttö sopii erityisen huonosti kulutushyödykkeiden erämaksamiseen, etenkin korottomiin ja kuluttomiin maksuvaihtoehtoihin. Ehdotettua varoitustekstiä on testattu lausuntoaikana kuluttajilla korottomien ja kuluttomien luottojen osalta. Näissä testitilanteissa ilmeni selkeästi, että kuluttajat luulivat varoitustekstin tarkoittavan, että heille tulee joku ylimääräinen kustannus, maksu tms. vaikka kyseessä oli koroton ja kuluton luotto, ja tämä harhaluulo aiheutti selkeän häiriön ja vinouman kuluttajien harkintaprosesseihin eli toimi direktiivin tarkoituksen vastaisesti. On selvää, että säädettävän varoitustekstin ei itsessään tule johtaa kuluttajia harhaan.

Edellä selostettuun viitaten ASML ehdottaa, että jatkovalmistelussa tulisi harkita seuraavan tyyppisiä tekstivaihtoehtoja: "Muista harkinta, luotto vaikuttaa sinun talouteesi!", "Huom! Mieti maksutavan vaikutuksia talouteesi". Lisäksi säännökseen tulisi kirjata nimenomainen mahdollisuus käyttää myös säädökseen kirjattua tekstiä vastaavaa sanamuotoa, jolloin eri luottotyyppien selkeät eroavaisuudet ja kuluttajien näihin liittyvät erilaiset harkintakontekstit tulisivat huomioiduksi ilman että kuluttajat tulevat harhaanjohdetuksi varoitustekstin itsensä vuoksi. Saksassa ollaan säätämässä, että olisi mahdollista käyttää myös säädökseen kirjattua varoitustekstiä vastaavaa sanamuotoa, "oder eine gleichwertige Formulierung". Jos avoin, vaihtoehtoinen sanamuoto ei tulisi kysymykseen niin hyödykesidonnaisen erämaksamisen ja korottomien/kuluttomien osalta tulisi tällöin harkita omaa erillistä tekstivaihtoehtoa.

Valtioneuvoston asetus luotonantajien ja luotonvälittäjien ammatillisista vaatimuksista eräissä kuluttajaluotoissa

Kuluttajaluottodirektiivissä edellytetään, että jäsenvaltiot vahvistavat luotonantajien ja luotonvälittäjien henkilöstön tietämystä ja pätevyyttä koskevat vähimmäisvaatimukset. Asuntoluottodirektiivissä 2014/17/EU on vastaavanlainen säännös, joka on pantu täytäntöön valtioneuvoston asetuksella 1031/2016. Käsillä oleva asetusehdotus vastaisi pitkälti asetusta 1031/2016.

Huomionne asetuksesta ja sitä koskevasta muistiosta

-

Oikeusministeriön asetus kuluttajansuojalain 6 luvussa tarkoitetuista peruuttamislomakkeesta ja peruuttamisohjeista

Kuluttajaoikeusdirektiivin liitettä I on muutettu niin, että elinkeinonharjoittajalle suunnattua ohjetta lomakkeen täyttämisestä on muutettu. Direktiivin liite I on pantu kansallisesti täytäntöön oikeusministeriön asetuksen 110/2014 liitteellä I. Kansallista liitettä muutettaisiin vastaamaan direktiivin liitettä. Kyse olisi teknisestä muutoksesta.

Huomionne asetuksesta

-

Perko Jari
Asiakkuusmarkkinointiliitto ry